

สุชาติ สวัสดิ์ศรี

บทเรียน 4 ปี รัฐประหาร

กับ ความนิ่งเฉยของวงงานนักเขียน

อีกไม่กี่วันจะครบ 4 ปี ที่ คสช.ยึดอำนาจปกครองประเทศ ขณะที่ผลงานซึ่งประกาศว่าจะทำเมื่อตอนเช้ามาก็ไม่เห็นชัดเจน

ความขัดแย้งเรื่องสีเสื้อก็ยังไม่หายไปจากสังคม เพียงแต่ถูกเก็บซ่อน แสดงตัวออกมาได้ไม่ถนัด

ที่จะชัดเจนคือการแบ่งฝักฝ่ายว่า เอาหรือไม่เอา รัฐบาลทหาร

สิ่งที่เกิดขึ้นปัจจุบัน กระทั่งกองหนุนบางคนที่เคยเชียร์ยังพูดได้ไม่เต็มปากว่าชื่นชมผลงานที่รัฐบาลทำได้

ความขัดแย้งยังคงมีอยู่ทั่ว ไม่เว้นแวดวงนักเขียนที่แบ่งฝักฝ่ายกันมาตั้งแต่การเมืองเสื้อสี แบ่งกลุ่มก่อน

ในสมาคม เวทีการประชุมต่างๆ หรือกระทั่งเข้าไปรับตำแหน่งในรัฐบาลทหาร ในห้วงเวลาที่เสรีภาพทาง

ความคิดและการแสดงออกซึ่งเป็นหัวใจของวิชาชีพนี้ ถูกจำกัด นักเขียนหลายคนยังออกตัวว่า “ไม่เดือดร้อน”

ทั้งที่คนเหล่านี้จำนวนไม่น้อยเติบโตผ่านยุคเดือนตุลาที่เข้าใจเรื่องการต่อสู้ภาคประชาชน เห็นผลร้าย

ของรัฐประหารมาหลายครั้ง

สุชาติ สวัสดิ์ศรี ศิลปินแห่งชาติสาขาวรรณศิลป์ เป็นหนึ่งในนักเขียนที่ออกมาแสดงจุดยืนไม่ยอมรับ

อำนาจนอกระบบ หลังการรัฐประหาร 2557

เขายอมรับว่าตัวเองก็เคย “สำนักพลาด” ที่ขึ้นเวทีเสื้อเหลือง และถอนตัวออกมาเมื่อเห็นว่าจะนำไปสู่อำนาจนอกระบบก่อนการรัฐประหาร 2549

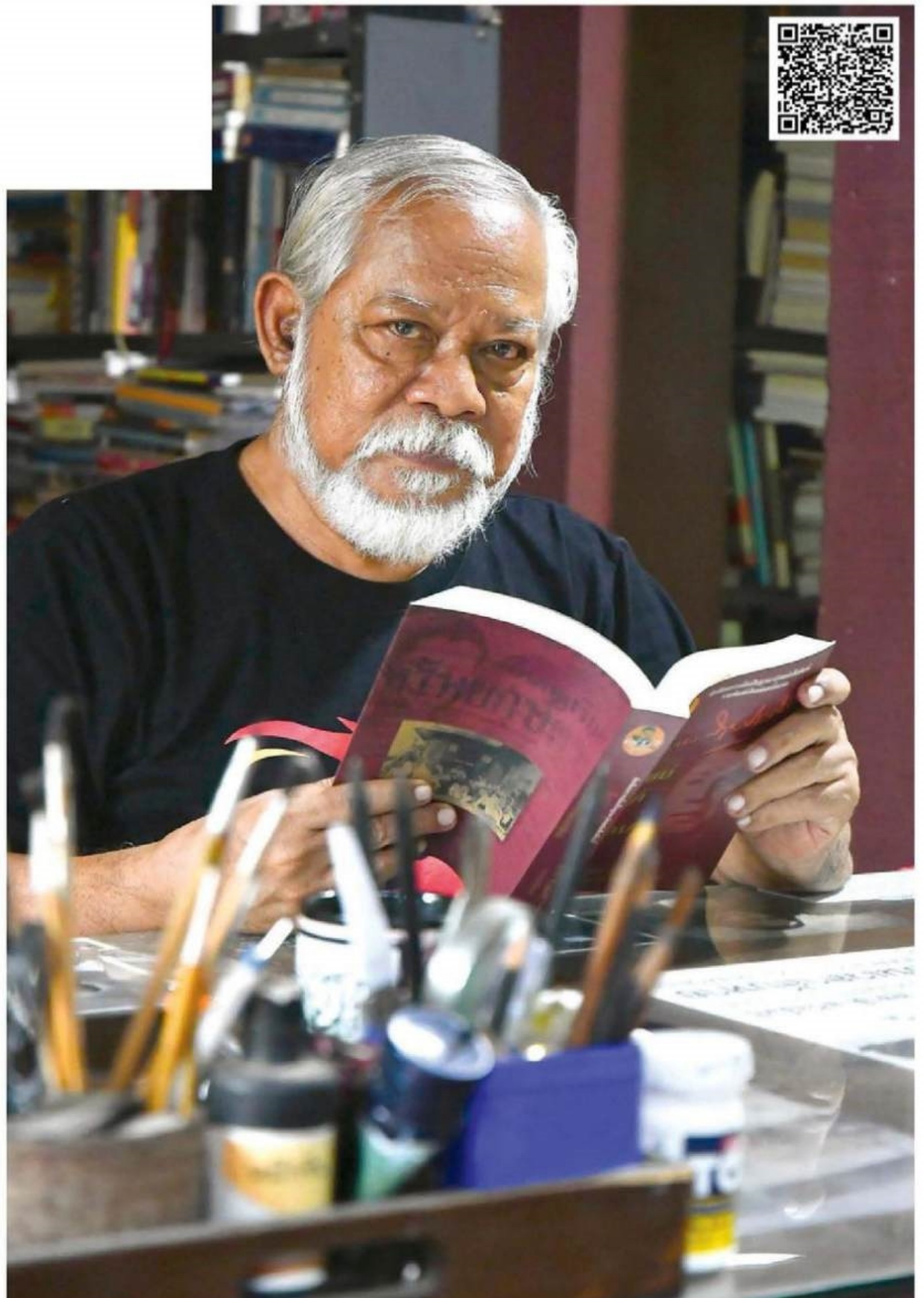
เมื่อมาถึงรัฐประหารครั้งล่าสุดเขาจึงแสดงออกทั้งในหน้าเฟซบุ๊กและการออกไปร่วมกับกลุ่มด้าน

รัฐประหาร โดยเรียกร้องให้เพื่อนร่วมวิชาชีพแสดงจุดยืน เพราะการเรียนรู้ตลอด 4 ปีที่ผ่านมาที่น่าจะ

เพียงพอแล้ว

กระทั่งถูกสื่อบางหัวเรียก “นักเขียนอันธพาล” จากเหตุที่เขาหมักป่าวประกาศให้กวีนักคิดนักเขียนออกมา

ร่วมต่อต้านเผด็จการ ซึ่งหลายคนรู้สึกว่าเป็น “ถูกรบกวน” จากการไปเรียกร้องรายบุคคล

งานวันนักเขียนล่าสุด สุชาติไปร่วมงานซึ่งจัดที่เดียวกับงานรำลึก จิตร ภูมิศักดิ์-คาร์ล มาร์กซ์ เขาเชิญชวนเพื่อนนักเขียนให้ไปร่วมลงชื่อ “ปลดอาวุธ คสช.” เรียกร้องให้ยกเลิกคำสั่ง คสช. ที่มีผลในการจำกัดสิทธิเสรีภาพประชาชน ทั้งที่รัฐธรรมนูญฉบับถาวรให้การคุ้มครองสิทธินี้ไว้ ซึ่งเป็นงานที่กลุ่มคนอยากเลือกตั้งจัดในวันเดียวกัน

อาจเรียกได้ว่าไม่ผิดคาดหมายนัก ที่ไม่มีนักเขียนคนใดตามไปร่วมลงชื่อกับเขา แต่อยู่กันตมในงานวันนักเขียนและร่วมเชิดชู จิตร ภูมิศักดิ์-คาร์ล มาร์กซ์

มองผ่านสายตาของสุชาติ ตลอด 4 ปีที่ผ่านมา เกิดอะไรขึ้นกับแวดวงนักเขียนไทย

●มองท่าทีทางการเมืองของเพื่อนร่วมวงการแล้วรู้สึกอย่างไร?

ผมยังมองในแง่ดี บางคนเข้าใจมากขึ้นเทียบกับช่วงรัฐประหารแรกๆ แต่โดยบทบาทของสมาคมไม่ว่าจะเป็นสมาคมภาษาหรือสมาคมนักเขียนอยู่ในแวดวงวิชาชีพการคิดการเขียน เรื่องเสรีภาพในการแสดงออกอย่างน้อยที่สุดต้องแสดงสัญลักษณ์อะไรบางอย่าง เพราะคนที่ถูกหมายเรียกหรือที่ต้องหลบไปก็มีหลายคนในแวดวง

●อะไรทำให้นักเขียนที่เคยมีบทบาทการเมืองในอดีต กลับนิ่งเฉยในวันนี้?

เขาอยู่เป็นมั้ง (หัวเราะ) ผมก็พยายามหาคำตอบว่าเกิดอะไรขึ้น คนรุ่นเดียวกัน เคยอยู่ในการต่อสู้ ช่วงก่อนและหลัง 14 ตุลา ไม่เห็นด้วยกับการรัฐประหาร พอมาเหตุการณ์นี้อย่างน้อยน่าจะเข้าใจเรื่องจุดยืนต่อรัฐประหาร เขาเป็นนักคิดนักเขียนกวีมีชื่อ บางคนก็เป็นศิลปินแห่งชาติ อาจเพราะมีสถานะทางสังคม มีความมั่นคง ไม่เหมือนช่วงหนุ่มสาวกำลังแสวงหา มันก็มีคำ

ที่ว่าเป็นธาตุแท้ แต่เพิ่งปรากฏ

4 ปีมานี้เขาก็น่าจะจะได้เรียนรู้อะไรบ้าง แต่รอเวลาที่จะแสดงตัวเมื่อไหร่ บางคนเขียนกวีว่าไม่ชอบใจลุงตู่ แต่ในภาพรวม 90% ไม่ได้แสดงออกอะไรทั้งนั้น อย่างที่นายกสมาคมนักเขียนบอกว่าสมาคมไม่เกี่ยวข้องกับการเมือง จะครบ 4 ปี คสช. ผมไม่เห็นมีจดหมายแสดงสัญลักษณ์อะไรของสมาคมวิชาชีพที่เกี่ยวข้องเรื่องเสรีภาพทางความคิดแม้แต่ฉบับเดียว

●ไม่ใช่ทุกคนในสมาคมไม่สนการเมือง แต่แสดงออกบางเหตุการณ์?

ย้อนกลับไปที่มีข้อมูลชื่อคนในสมาคมที่เคยอยู่ในกระบวนการกวีวิวัฒน์ ผักไฟไปทาง กปปส. จะโดย

ตั้งใจหรือไม่ก็อยู่ในกระบวนการที่มีผลสืบเนื่องมาถึงรัฐประหาร การร่วมกับ กปปส. หมายถึงเห็นด้วยกับหลักการไม่เอาการเลือกตั้ง เพราะยุบสภาแล้วก็เรียกร้องจะปฏิรูปก่อนเลือกตั้ง จะบอกว่าต่อสู้เพื่อประชาธิปไตย มันฟังไม่ขึ้น ผมถึงเรียกร้องมา 4 ปีแล้วว่าเป็นไรประกาศทางเพชฌัญญ์ก็ได้ว่า “พลาดไปแล้ว” ผมถึงใช้คำว่า สำนักพลาด คนเราก็ดพลาดกันได้

ครั้งหนึ่งผมก็เคยขึ้นเวทีเสื่อเหลือง เขียนแถลงการณ์ขอให้ทักษิณเว้นวรรคการเมือง แล้วผมก็เขียนไปแล้วว่าผมพลาด สิ่งปรากฏต่อมาคือขบวนการต้องการนายกคนนอก จนเกิดรัฐประหาร 2549 เส้นที่ชัดเจนสำหรับผมคือปี 2553 ที่เอาทหารออกมาทำร้ายประชาชน เป็นเรื่องที่ได้รับไม่ได้โดยสิ้นเชิง พอมา กปปส. ก็ชัดเจนตั้งแต่เขาไม่ไปเลือกตั้ง มีคนเข้าใจผิดโทรมาขอภาพเขียนผมไปหาเงินช่วยเหลือกู้หนี้ ผมก็ปฏิเสธไป

แวดวงนักเขียนบ้านเราที่เชื่อกันว่าเป็นพลังก้าวหน้ามันไม่ใช่ มันเป็นส่วนหนึ่งของพลังอนุรักษ์นิยม

ชาติแต่ปรากฏจากรัฐประหารครั้งนี้แหละ คนที่เคยเคลื่อนไหวมาด้วยกันเมื่ออายุ 20-30 ทำทำไมไม่เข้าใจเด็กๆ ที่ไปเคลื่อนไหว

●ส่วนใหญ่เรียกร้องผ่านทางเฟซบุ๊ก?

อยากเปรียบเทียบว่า พอร์รัฐประหาร เขาบังคับให้เราถอดเสื้อผ้าอยู่แต่ในห้อง บังเอิญแต่ละคนมีคอมพิวเตอร์มีอินเทอร์เน็ต เหมือนเป็นอาวุธอย่างเดียวกับที่เหลื่ออยู่ เขายังไม่ให้สวมเสื้อผ้าออกจากห้องไปเลือกตั้งก็ทำได้แค่นี้ และที่เรียกร้องให้ไปปลดอาวุธ คสช.ด้วยกัน หมายความว่าเราสู้โดยกฎหมาย ที่ยังเป็นปัญหาคือคำสั่ง คสช.โดยเฉพาะ 3/58 ที่ยังมีผล หมายความว่ารัฐธรรมนูญที่ให้เสรีภาพการชุมนุมโดยสงบไม่มีความหมาย กิจกรรมเชิงสัญลักษณ์ต่างๆ ควรทำได้โดยไม่โดนหมายเรียก

4 ปีที่ผ่านมาที่ผมทำได้คือเล่นเฟซบุ๊กไปวันๆ สะสมความจดจำ ประกาศตัวเรื่องจุดยืนหลักการ

●หวังมากไปไหมที่จะให้นักเขียนที่เปลี่ยนไปเป็นอนุรักษนิยม มาสนับสนุนเรื่องความเท่าเทียม อีสรภาพ เสมอภาค?

ผมคงเรียกร้องมากเกินไป (หัวเราะ) คิดว่าเป็นคนรุ่นเดียวกันต่อสู้มาด้วยกัน แต่ 4 ปีที่ผ่านมาสะท้อนว่า คนที่ใช้ความคิดในบ้านเราส่วนใหญ่จำกัดบทบาทตัวเองไว้ในมันคงปลอดภัยของชีวิต สิ่งที่ผมแสดงออกก็เหมือนไปรบกวน เขามักพูดว่าต้องให้เสรีภาพเขาตัดสินใจ เวลาผ่านมาพอสมควร ผมก็ให้โอกาสถามว่า ไปร่วมลงชื่อกันไหม วิธีการนี้เป็นการแสดงออกที่นักคิดนักเขียนน่าจะเข้าใจมากกว่าคนในสายวิชาชีพอื่น แต่ที่ปรากฏว่าเขาจะเลือกเคลื่อนไหวเรื่องเสียด่า เรื่องป่าแห้ว ซึ่งไม่เสียหาย เพราะผมก็เห็นด้วย ยังเชื่อว่าเรื่องสีเสื้อจะค่อยๆ กลมกลืนกัน

คนรู้จักที่เคยขึ้นเวทีผมก็ยังคงให้ความเป็นมิตรอยู่ แต่คนที่ไปเป็นองคาพยพของ คสช. ผมมีสิทธิวิจารณ์ เพราะเสียภาษีให้เขาไปทำหน้าที่ แคบอกไม่เห็นด้วย แต่ผมก็ต้องเรียนรู้ใช้สัญลักษณ์เป็นกวีไปขลุ่ยไป

●ความสัมพันธ์ในวงการนักเขียนเป็นอย่างไร?

คนเจอผมก็ยกมือไหว้นะ ทั้งที่ในเฟซบุ๊กก็ทราบว่าเขาเคยเขียนว่าผมบ้าไปแล้ว เกลียดเหมือนซี่ หรือเป็นแดงกะทันหันบ้าง มีบางคนเข้าใจแต่ยังมีผลประโยชน์ เช่น ยังต้องพิมพ์กับสำนักพิมพ์นี้ เขาก็พิมพ์มาว่าเขาเข้าใจผม แต่พูดอะไรไม่ได้ ผมก็จดจำชื่อไว้ อย่างที่บอกว่าสะสมความจดจำ

ผมเปลี่ยนได้ เขาก็น่าจะเปลี่ยนได้ แต่ใช้เวลา 4 ปีแล้ว ไม่กี่วันนี้ที่ผมไปงาน 88 ปี จิตร ภูมิศักดิ์กับงานวันนักเขียน เขาก็ยังคิดว่าเขาทำสิ่งที่ถูกต้อง ยังร้องเพลง

แสงดาวแห่งศรัทธา ยังพูดถึงคาร์ล มาร์กซ ปฐมบท การต่อสู้ทางชนชั้น พวกกวีนักคิดนักเขียนไม่รู้เหวอว่า มีเด็กกำลังเรียกร้องให้ คสช.คืนสถานะปกติ ให้มีการเลือกตั้ง ทำตามโรดแมป

มีคนบอกอย่างน้อยผมก็ยังมีเสรีภาพ ยังเล่นเฟซบุ๊กได้ ไม่โดนเรียกไปปรับทัศนคติ ช่วงปีแรก พันโทคนหนึ่งโทรมาหาผม คุยกันอย่างสุภาพ ในฐานะลูกทหารผมยังมองทหารในฐานะทหารอาชีพที่อยู่ข้างความถูกต้อง ไม่ใช่ทหารการเมืองได้อำนาจจากการฉีกรัฐธรรมนูญ เชื่อว่ายังมีทหารหนุ่มที่มีสามัญสำนึก รับรู้ว่าอะไรคือความถูกต้อง เดือนต่อมาหลังโทรศัพท์ มีรถตู้ลึกลับ มาถามหาบ้านศิลปินแห่งชาติ แต่ไม่เข้ามา อย่าคิดว่าไม่มีอะไรเกิด เขาเลือกครับ แล้วคงประเมินพอสมควร

●ในอดีตนักเขียนก็มีหลายฝ่ายและมีคนที่เข้าไปรับใช้อำนาจรัฐ

มีครับ แต่ผมว่าไม่เบลอเหมือนช่วง 10 ปีที่ผ่านมา ที่มองทักษิณเป็นพลังของทุนใหม่ที่จะเข้ามาบีบบทบาททักษิณมีข้อบกพร่องหลายเรื่อง แต่มาโดยการเลือกตั้ง อยู่ในที่สว่าง ลู้กันในสภา แต่พอเข้าสู่สถานะรัฐประหาร ทุกอย่างเข้าไปอยู่ในที่มืด

4 ปีที่ผ่านมา คงมีนักเขียนบางคนอยากกลับตัว ผมคิดว่าเป็นอาการหลังระเบิดลงแล้วช็อก คนในกลุ่ม กปปส.หลายคนบอกว่าไม่ได้คิดว่าจะมาถึงจุดนี้ ผมว่าน่าจะถึงจุดเปลี่ยน 4 ปีน่าจะได้บทเรียนพอแล้วสำหรับคนในแวดวงวิชาชีพเสรีภาพทางความคิด แต่ผมเข้าใจผิด ยังอยู่ในสภาวะระแวกระแวงพะอืดพะอม ไม่ชัดเจน บทเพลงเพื่อชีวิตบอกว่าอยู่ในภาวะที่พระเจ้าหลับไหล จำได้ไหมเพลงของใคร (หัวเราะ)

เขาเลือกทำกิจกรรมแบบ 88 ปี จิตร ภูมิศักดิ์ ตัวบุคคลก็เห็นอยู่เคยเกี่ยวข้องกับ กปปส. ในกวีวิวัฒน์ เห็นคนเดียวที่บอกว่าให้เรื่องไปเพราะไม่ได้คิดว่าจะเป็นเครื่องมือทางการเมืองให้ลุงก้านั้น หลายคนก็เพื่อนผมทั้งนั้น เขาพร้อมเขียนบทวิพากษ์ถึงเสียด่ามากกว่าจะเขียนว่าทำไมอากงจึงตาย เขียนบทกวีให้ดาราทิพย์ชีวิตแทนที่จะเขียนให้ไฟดาวดิน

●ยุคเดือนตุลา การเมืองซับซ้อนน้อยกว่าทำให้นักเขียนเดินทางไปทางเดียวกัน?

ตอนนั้นอย่างน้อยมีจุดร่วมเรื่องสังคมนิยมต่อต้านฐานทัพอเมริกัน ตีกระทบมาถึงการต่อต้านรัฐประหาร มีผลที่เกิดจากการเติบโตของกรรมกรชาวนาด้วย มีจิตสำนึกเรื่องชนชั้น เห็นใจผู้ทุกข์ยาก ผู้ถูกกดขี่ ตอนนั้นการต่อสู้เชิงอุดมการณ์เห็นชัด แต่ต่อมาเห็นกรรมกรชาวนาก็มีมือถือ แทนที่จะมองว่าเขายังอยู่ในชนชั้นเดิม เป็นคนที่ไม่ได้รับความเป็นธรรม ก็ถูกมองว่าเป็นเครื่องมือทักษิณ เป็นเสื้อแดง พวกนี้ถูกยิงก็มองว่า

สมควรแล้ว แทนที่จะมองในแง่มนุษย์ คิดแล้วกันว่า กวี นักคิดนักเขียนกับคนพวกนี้ใครเป็นมนุษย์มากกว่ากัน

นักเขียนของเราเวลานี้อ้างความเป็นมนุษย์โดยไม่ ได้มีความรู้สึกร่วม แด่ถอนหายใจเขียนบทกวีเขียนเรื่องสั้นไป แต่ก่อนเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการ อยู่กับผู้ที่ทุกขยากชวานากรรมกร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการ มาหาความหมาย แนวการเขียนที่เรียกกันว่าเพื่อชีวิต จึงชัดเจนตรงนี้

พอ 14 ตุลาคมความชัดเจนจึงปรากฏ 6 ตุลาคมยิ่งชัดเจน เข้าป่าจับอาวุธเลย คนในเมืองก็สู้ตามหนทาง แต่มีเป้า เดียวกันว่าไม่เอารัฐประหาร ปี 2535 คนกลุ่มนี้เป็นคน ชั้นกลางมีสถานะทางสังคมแต่ก็ยังเห็นในมือมีมือถือไม่ เอา รสช. ไม่เอารัฐประหาร

หลังการขึ้นมาของทุนใหม่ ทักษิณเข้ามาบริหาร ในทางการเมือง ช่วงปี 2548-49 ผมยังใช้คำว่าทักษิณ เป็นตัวปัญหา เพราะไม่ชัดเจนหลายเรื่อง และคงเห็น ทักษิณเป็นตัวปัญหาต่อไป ถ้าไม่มีรัฐประหารของบักบัง

ประเทศนี้เฉลี่ยรัฐประหารทุก 6-7 ปี ตรงข้ามกับ มาเลเซีย ตั้งแต่ได้รับเอกราชปี 2500 ทหารมาเลเซีย ไม่เคยยุ่งกับการเมืองเลย ทั้งที่การเมืองก็น่าไม่ต่าง จากเรา มหาธีร์ก่อนนี้ก็ตัวร้าย แต่ก็มีเลือกตั้ง 60 ปีที่ ผ่านมาทหารมาเลเซียไม่ทำรัฐประหารสักครั้ง แต่ของ เราก็คงไปนับเอา

● กระแสวรรณกรรมเพื่อชีวิตมีส่วนต่อความ สนใจสังคมยุคนี้?

ในความเห็นผมคิดว่า “เพื่อชีวิต” จบพร้อมกับ 66/23 แต่แปลก หลังคาราวานออกจากป่า คำว่าเพื่อ ชีวิตกลายเป็นไปในการออกคอนเสิร์ต ออกอัลบั้ม ทำมาหากิน อยู่ตามร้านคาราโอเกะ ตามผับเพื่อชีวิต ผมมักใช้คำว่า “เทศนาในสิ่งที่ตัวเองไม่เชื่อ” พูดถึง ปัญหาชวานากรรมกร แต่เป็นแค่เนื้อหาลงโศลกเพลง ไม่ชัดเจนเหมือนช่วง 14 ตุลา ที่สอดประสานกับชีวิต

ช่วงปะทะการเมืองสี่เสือ ทั้งเสือเหลืองเสือแดงก็ร้อง เพลงจิตร์ ภูมิศักดิ์ กปปส.ก็เอา “สู้ไม่ถอย” ที่เสกสรรศรี ประเสริฐกุล แต่งช่วง 14 ตุลาคมใช้ นั้นเพลงต่อต้าน เผด็จการนะครับ แต่ กปปส.เอาไปเชื่อเชิญเผด็จการใช้ หรือเปล่า ตอน คสช.รัฐประหารสำเร็จก็มีคลิปเสียงฉลอง ร้องแสงดาวแห่งศรัทธา จึงไม่น่าแปลกใจว่าทำไมงาน จิตร์ ภูมิศักดิ์ จึงมาอยู่วันเดียวกับที่กลุ่มคนอยากเลือก ตั้งเรียกร้องให้นักเขียนศิลปินช่วยร่วมเป็นกำลังใจให้เขา

● นักเขียนยังมีพลังเข้าไปเสริมขบวนการ นักศึกษา-ประชาชนได้?

ผมว่าได้ เริ่มต้นจากการเขียนเฟซบุ๊กนี้แหละ หมด ยุคไปแจกใบปลิวแถลงการณ์แล้ว กลุ่มคนอยากเลือก ตั้งต่อสู้ทางความคิดเชิงสัญลักษณ์ เปิดเผยชัดเจนว่า สันติวิธี ถ้าพวกนี้จะต่อสู้ด้วยอาวุธ ผมก็ไม่เอาด้วย ผม ไม่ต้องการสภาวะสงครามการเมือง

เราเปลี่ยนได้ แต่ในแง่องค์กรยากที่จะพัฒนาไปสู่ สากล แต่ก่อนผมก็ไม่ชอบที่พวกเพื่อชีวิตเสียดสีสมาคม นักเขียนฯ ว่าวันนักเขียนแค่เป็นวันนัดกินเหล้าปิลละครั้ง แต่ตอนนี้ผมเข้าใจแล้วว่า ใช่

ส่วนสมาคมภาษาก็วางบทบาทไม่ยุ่งเกี่ยวกับโลก ภายนอก และผมคิดว่าเขาขัดสมาธิภาพของสมาคม นักเขียนสากล (PEN) ไปแล้วด้วย ต่อไม่ติดกับสากล อย่าคิดว่าโนเบลเขาไม่ติดต่อ เขาอยากให้ช่วยแนะนำ ข้อมูลนักเขียนไทยที่จะเสนอชื่อให้ราชบัณฑิตยสภา สวีเดนพิจารณา ก็ไม่ตอบเขา ผมรู้เพราะเคยไป สตอกโฮล์ม เขาบอกมีจดหมายมาสมาคมก็ไม่ตอบเขา

กลุ่มคนอยากเลือกตั้งพยายามอธิบายว่าถ้ามีการ เลือกตั้ง สถานะรัฐประหารจะยุติเมื่อมีรัฐบาลใหม่ จะ เป็นนายกฯคนนอกก็ว่ากัน แต่ไม่ง่าย ผมอยากให้นัก คิดนักเขียนศิลปินทั้งหลายเห็นว่าเป็นโอกาสดี แม้ จะไม่ค่อยแจ่มใสสัก แต่ก็คือโอกาส

พวกนักคิดนักเขียนศิลปินน่าจะเข้าใจก่อนใคร เพื่อน วันนักเขียนผมน่าจะได้พวกที่ชื่นชมจิตร ภูมิศักดิ์ หรือคาร์ล มาร์กซ ตามผมมาร่วมลงชื่อ ปลดอาวุธ คสช. ขบวนการหวังว่าออกจากหอคอยดำ กทม.เลย (หัวเราะ)

วचना วรรณยางกูร - เรื่อง

พัทธยุทธ์ พักผล - ภาพ

‘ซีไรต์’ ต้องปรับใหญ่ หวัง ‘คนรุ่นใหม่’ ก้าวข้ามสู่ออนาคต

หนึ่งในข้อถกเถียงวงการนักเขียนแทบจะทุกปีคือเรื่อง **รางวัลซีไรต์** ที่สุชาติมองว่าน่าจะเกิดความเปลี่ยนแปลงจากปัญหาที่สะสมมาในระยะหลัง

เขาบอกว่าซีไรต์เป็นรางวัลวรรณกรรมในระดับภูมิภาค ประเทศอื่นจะเลือกบุคคลประกาศเกียรติในฐานะผู้ที่ทำงานมีคุณค่ามาทั้งชีวิต (Lifetime Achievement Award) ในไทยปีแรกๆ ก็เป็นการคัดเลือกไม่ใช่ส่งประกวด จนกรรมการบางคนอยากให้ออกสำนักเขียนใหม่ จึงเกิดการประกวดลักษณะ “3 ข่า” ขึ้นมา (นิยาย-เรื่องสั้น-บทกวี) โดยไม่รวมงานด้านอื่นอย่างสารคดีเข้ามา

และมามีปัญหา 2 ปี หลังนี้ที่ยังไม่มอบเงินให้ผู้ได้รับรางวัล

ในอดีตสุชาติเคยถูกชวนให้เข้าร่วมสมาคมภาษาและหนังสือฯ แต่เขาออกตัวเข้าร่วมครั้งแรกจะเอาสมาคมออกจากการเป็นเครื่องมือให้รางวัลซีไรต์

“ผมเห็นว่าสมาคมนักเขียน-สมาคมภาษา มีพันธกิจในการสร้างสรรค์รางวัลของตัวเองให้มีเกียรติ ได้รับการยอมรับ การเป็นส่วนหนึ่งของซีไรต์เหมือนไปเป็นเครื่องมือขององค์กรที่ขอให้มาเป็นตราประทับ ผมเคยเสนอว่าเป็นได้ แต่สมาคมต้องได้เงินสนับสนุนในการทำวารสารหรือกิจกรรมก็ไม่เห็นปรากฏ

“ผมคิดว่าปีหน้าหรือปีต่อไปอาจมีการเปลี่ยนแปลงบางอย่าง เจ้าภาพก็คงไม่ค่อยสนุกในการจ่ายแบบนี้ เดาเอาเองว่าจะกลับไปสู่การประกาศเกียรติเป็นผลงานตลอดชีวิต และเข้าใจว่าคงให้แต่เกียรติมั่ง ระยะหลังคุณภาพของกรรมการต่างๆ ก็วนเวียนซ้ำซาก ไม่ว่าจะซีไรต์ ศิลปินแห่งชาติ หรือพานแว่นฟ้า มีอคติ ก็เห็นชัดอยู่”

สุชาติเห็นว่าต้องมีการปรับใหญ่ เริ่มจากโครงสร้างสมาคม จนถึงเรื่องระบบร้านหนังสือระบบแปล ที่จะเป็นสะพานสู่โลกภายนอกสู่รางวัลบุคเคอร์หรือโนเบล อยู่ที่ว่าการพูดคุยระดับนโยบาย ขึ้นอยู่กับโครงสร้างสังคมการเมืองที่ต้องกลับไปสู่สถานะปกติ มีการเมืองที่มีเสรีภาพเป็นประชาธิปไตย

ความเคลื่อนไหวหนึ่งคือกลุ่มคนรุ่นใหม่ในวงการพยายามสร้างรางวัลวรรณกรรมใหม่ขึ้นมาเอง ซึ่งสุชาติสนับสนุนและอยากให้ทำต่อไปอย่างมีประสิทธิภาพ

“เขาพยายามเป็นตัวของตัวเอง ไม่ขึ้นต่อสมาคมหรือกรรมการชุดเดิม ต้องเป็นวิธีนี้แหละที่จะเกิดการเปลี่ยนแปลง ต้องมีอะไรใหม่

“มองในแง่คนหนุ่มสาวแล้วเขาต้องมีอนาคตสำหรับผมคนแก่แล้วอนาคตของพวกเขาก็คือมองพวกคนหนุ่มๆ สาวๆ ว่าเขาจะก้าวข้ามตรงนี้ได้แค่ไหน”

